

N:o 23.

Ank. till Riksd. kansli den 19 mars 1891, kl. 12 midd.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 117 § i skiftesstadgan den 9 november 1866.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 41, föreslår herr *A. Göransson*, att Riksdagen täcktes för sin del besluta, att 117 § af kongl. stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866 måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Förste domstol i skiftesmål å landet är egodelningsrätt i hvarje härad eller tingslag. Ordinarie domaren i orten är deri ordförande, derest icke, vid hans förfall, efter hvad särskildt stadgadt är, annorlunda af vederbörande hofrätt förordnas, eller Kongl. Maj:t, på invånarnes gjorda anhållan eller eljest förekomna anledningar, för större eller mindre distrikt, skulle i nåder finna godt att särskild person dertill utse. Ledamöterna i rätten utgöras af tre i landthushållning kunnige, inom häradet eller tingslaget boende, bofaste män, hvilka, på föranstaltande af domaren i orten, inför häradsrätten, genom socknefullmäktige, efter förmedlade hemmantalet utväljas *för en tid af sex år. Afgående ledamot kan återväljas.* Uppstår laga förfall o. s. v. (lika med nuvarande lydelse).

Förslag om bestämmandet af en viss tjenstetid för ledamöter i egodelningsrätt hafva vid flere föregående riksdagar varit föremål för lagutskottets och kamrarnes handläggning samt vid 1884 och 1887 årens riksdagar blifvit af utskottet tillstyrkta. I sitt vid sistnämnda riksdag afgifna utlåtande i

Bih. till Riksd. Prot. 1891. 7 Saml. 13 Häft. (N:is 23—25).

ämnet, som likväl till följd af riksdagens upplösning icke blef föremål för kamrarnes handläggning, anförde utskottet, bland annat, följande:

»Då egodelningsrättens ledamöter hafva att deltaga i afgörandet af många magtpåliggande ärenden, för hvilkas rätta bedömande erfordras ej blott erfarenhet, utan ock åtskilliga andra egenskaper, synes det vara af stor vigt att ett vid val till denna befattning begånget misstag i fråga om en persons lämplighet därför må kunna rättas, och att en person, hvilken efter sitt inväljande blifvit genom hög ålder eller andra förhållanden för uppdraget mindre lämplig, icke kan komma att för obestämd tid kvarstå såsom ledamot af egodelningsrätt. Den nu gällande bestämmelsen, hvarigenom sist antydda förhållande möjliggöres, står ock, såsom vid ett föregående tillfälle blifvit anmärkt, i strid mot sjelfva den grund, folkets förtröende, hvarpå institutionen af folkvalda ledamöter i rätten hvilat.

De förrättningar, i hvilka de i 19 § skiftesstadgan omförmälda gode män hafva att deltaga, och de ärenden, som handläggas af egodelningsrätt, synas för öfrigt stå i så nära samband med hvarandra och ställa så likartade fordringar på egenskaperna hos de personer, hvilka dermed skola taga befattning, att det icke är lämpligt, att olika bestämmelser gälla i fråga om val till gode män och till ledamöter i egodelningsrätt. Då nu genom förordning af den 5 juli 1884 är stadgadt, att gode män utses för en tid af sex år, lärer följdriktigheten fordra, att samma föreskrift jemväl meddelas för val af egodelningsrättsledamöter.»

Dessa jemväl af motionären åberopade skäl synas utskottet fortfarande ega full giltighet; och får utskottet således hemställa, att Riksdagen ville, med bifall till motionen, för sin del antaga följande

Förordning

*angående ändrad lydelse af 117 § i stadgan om skiftesverket i riket
den 9 november 1866.*

Häri genom förordnas, att 117 § i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866 skall erhålla följande lydelse:

Förste domstol i skiftesmål å landet är egodelningsrätt i hvarje härad eller tingslag. Ordinarie domaren i orten är deri ordförande, derest icke, vid hans förfall, efter hvad särskildt stadgadt är, annorlunda af vederbörande hofrätt förordnas, eller Kongl. Maj:t på invånarnes gjorda anhållan eller eljest förekomna anledning, för större eller mindre distrikt, skulle i nåder finna godt att särskild person dertill utse. Ledamöterna i rätten utgöras af tre i landthushållning kunnige, inom häradet eller tingslaget boende, bofaste män, hvilka, på föranstaltande af domaren i orten, inför häradsrätten, genom sockne-

fullmäktige, efter förmedlade hemmantalet utväljas för en tid af sex år. Afgående ledamot kan återväljas. Uppstår laga förfall för ledamot, kalle ordföranden ojäfvig god man i dess ställe. De inom socknarne i häradet eller tingslaget valde gode män kunna ock till ledamöter i egodelningsrätten utses; dock få de icke såsom domare handlägga skiftes mål, dervid de som gode män biträdt.

Ledamot i egodelningsrätt skall, innan han i rätten inträder, domareed aflägga, der han ej den ed förut svurit.

Stockholm den 19 mars 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.